Dosarul nr. 21r-2473/23 *(1-22019934-02-21r-17102023)*
Judecător: Victor Rațoi

***D E C I Z I E***
***În numele Legii***

27 mai 2024 *****
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Silvia Gîrbu și Stelian Teleucă

A judecat în ordine de recurs, *în lipsa părților*, recursul declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023 potrivit căreia demersul Inspectoratului Național de Probațiune cu privire la înlocuirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului **Carp Roman *****a fost admis, și –

***Termenul de examinare a cauzei:***
*Prima instanță: 24.05.2023 – 27.09.2023;*
*Instanța de recurs: 17.10.2023 – 27.05.2024;*
***Procedura de citare a fost legal executată.***

Asupra recursului declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

***C O N S T A T Ă:***

**1.** La data de 09 februarie 2022, Inspectoratul Național de Probațiune a înaintat judecătorului de instrucție un demers cu privire la soluționarea chestiunilor privind punerea în executare a hotărârilor judecătorești, solicitând înlocuirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare, în privința condamnatului Carp Roman *****.

**2.** Prin *încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023* s-a admis demersul Biroului de Probațiune Chișinău și s-a înlocuit partea neexecutată din pedeapsa sub formă de 64 (șaizeci și patru) ore de muncă neremunerată în folosul comunității stabilită condamnatului Carp Roman

*****prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni nr. 21ji-97 din 28.05. 2021 cu închisoare în mărime de 16 ( șaisprezece) zile.

Condamnatul Carp Roman *****, va executa pedeapsa stabilită în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei, urmează a se calcula începând cu data reținerii condamnatului Carp Roman *****în scopul asigurării executării pedepsei.

**3.** *Împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023 a declarat recurs avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a demersului consilierului de probațiune cu privire la aplicarea prevederilor art.67 alin.(3) Cod penal în privința condamnatului Carp Roman *****.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 27 septembrie 2023 neîntemeiată, pasibilă de casat din următoarele considerente: demersul Biroului de probațiune Chișinău privind înlocuirea părții neexecutate de pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului Carp Roman, a fost examinat în lipsa condamnatului Carp Roman, prin ce acestuia i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, acesta fiind lipsit de posibilitatea de a face declarații, fiind lipsit de posibilitatea de a-şi expune poziția, să prezinte probe în susținerea acesteia, prin ce i-a fost încălcat dreptul la apărare**;**

- menționează faptul că în instanța de fond nu a fost dovedit faptul precum că condamnatul Carp Roman *****s-a eschivat cu rea voință de la executarea pedepsei.

**4.** ***Procedura de citare a fost legal executată.***

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Biroului de Probațiune Chișinău, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, spața deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru

jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

**5.** Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge recursul declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerente.

**5.1.** În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.*

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală*, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

Conform art. 469 alin. (1), pct.8 Cod de procedură penal, „La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal)*."

În conformitate cu prevederile art.91 alin.(8) Cod penal, *dacă, în termenul de pedeapsă rămas neexecutat: a) condamnatul se eschivează cu premeditare de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată la aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată, la propunerea organului indicat la alin.(7), poate pronunță o încheiere cu privire la anularea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen şi la trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat.*

Articolul 67 alin. (3) din Codul penal prevede că în caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. În acest caz, termenul închisorii poate fi mai mic de 3 luni.

Articolul 194 din Codul de executare prevede obligațiile condamnatului la muncă neremunerată în folosul comunității, astfel încât potrivit alin.(1) Condamnatul la munca neremunerată în folosul comunității este obligat să se prezinte la citare la organul de probațiune, să respecte modul şi condițiile de executare a pedepsei, regulamentul de ordine interioară a organizației în care este antrenat la muncă, să lucreze conștiincios la obiectele la care a fost repartizat, să execute termenul de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității, să informeze organul de probațiune despre schimbarea domiciliului sau despre imposibilitatea temporară de a presta munca, iar în corespundere cu alin. (2) Dacă persoana condamnată la munca neremunerată în folosul comunității nu execută această pedeapsă sau, în timpul executării, are o conduită necorespunzătoare manifestată prin neîndeplinirea obligațiilor care îi revin sau prin îndeplinirea lor defectuoasă, organul de probațiune adresează instanței de judecată un demers privind înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu o altă pedeapsă, în condițiile art.67 alin.(3) din Codul penal.

Reieșind din prevederile pct.31) din Regulamentul cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003 (în continuare Regulament), în cazul încălcării de către condamnat a modului și condițiilor de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, acestuia i se face prima preîntâmpinare verbală de către colaboratorul serviciului de executare (organului de probațiune). În cazul încălcării repetate condamnatul este preîntâmpinat repetat despre consecințele comportate de neîndeplinirea condițiilor și modului de ispășire a pedepsei.

Potrivit pct. 32 din Hotărârea Guvernului nr.1643 din 31.12.2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de executarea pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în cazul în care condamnatul se eschivează cu rea voință sau refuză să execute munca neremunerată în folosul comunității, organul de probațiune înaintează în instanța de judecată un demers referitor la înlocuirea muncii neremunerate cu închisoare, iar în cazul în care militarul în termen sau cu termen redus condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității nu execută această pedeapsă sau, în timpul executării, are o conduită necorespunzătoare, manifestată prin neîndeplinirea obligațiilor care îi revin sau prin îndeplinirea lor defectuoasă, comandantul unității militare adresează

instanței de judecată un demers privind înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoarea.

Reieșind din materialele dosarului, Colegiul Penal reține că Punctul 33 din Regulamentul sus citat definește noțiunea de „*eschivare cu rea-voință*” - se consideră eschivare cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată: neprezentarea, la citarea organului de probațiune, a condamnatului de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei; încălcarea de către condamnat a disciplinei muncii de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei (sosirea la locul de muncă cu întârziere sau părăsirea acestuia înainte de termen, neexecutarea sau executarea intenționat eronată a dispozițiilor şi indicațiilor persoanei 3/5 responsabile de executarea lucrărilor etc.); neprezentarea condamnatului la muncă fără motive întemeiate de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei.

**5.2.** Reieșind din materialele dosarului, Colegiul Penal reține că, prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni nr. 21ji-97 din 28 mai 2021, condamnatului Carp Roman *****urmare a aplicării față de condamnat a prevederilor art. 92 Cod penal, i-a fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsa cu închisoarea cu o pedeapsă mai blândă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 ( două sute patruzeci) ore.

Prin urmare instanța constată că în Biroul de probațiune Florești la 24.06.2021 a fost primită pentru executare copia încheierii Judecătoriei Edineţ (sediul Briceni) nr. 21ji-97 din 28.05.2021, prin care condamnatului Carp Roman *****, i-a fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsa cu închisoarea cu o pedeapsă mai blândă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 (două sute patruzeci) ore.

La data parvenirii în adresa Biroul de probațiune Florești, a copiei încheierii pe numele condamnatului Carp Roman *****, acesta a fost citat legal prin intermediul oficiului poștal la în scopul luării în evidență şi explicării modului de executare a pedepsei.

În rezultatul cererii înaintate la 01.07.2021, de către condamnatul Carp Roman *****, dosarul personal a fost primit spre executare la Biroul de probațiune Chișinău, aşa cum acesta a declarat că locuiește pe adresa: *****, str.*****.

Prin urmare, la 20.07.2021, condamnatul Carp Roman *****, s-a prezentat la Biroul de probațiune Chișinău, unde a fost informat cu motivul citării, au fost aduse la cunoștință drepturile, obligațiile conform prevederilor Codului de Executare, a fost explicată modalitatea de executare a pedepsei penale, şi anume a orelor de muncă neremunerată în folosul comunității, a semnat un angajament prin care se obligă să execute pedeapsa stabilită, de asemenea a fost preîntâmpinat despre consecințele care pot surveni în cazul eschivării de la executarea pedepsei.

Concomitent în cadrul întrevederii acesta a înaintat o cerere prin care solicită să fie îndreptat la obiectul de muncă pentru executarea pedepsei.

Astfel că, începând cu 26.07.2021, condamnatul Carp Roman *****a fost îndreptat la obiectul de muncă şi anume la spitalul ’’Emilian Coţaga”, unde conform graficului începând cu data de 26.07.2021 şi până la data de 20.08.2021, a executat 80 ore de muncă.

În continuare la 20.08.2021, condamnatul Carp Roman *****, a înaintat o cerere prin care solicită să fie amânată executarea executării pedepsei până la 13.09.2021, în legătură cu problemele personale apărute.

La 13.09.2021, condamnatul Carp Roman *****, s-a prezentat la Biroul de probațiune Chișinău, şi a mai solicitat amânarea executării pedepsei până la 20.09.2021.

La 20.09.2021, condamnatul Carp Roman *****, a solicitat continuarea executării pedepsei, din care considerent i-a fost întocmit un alt grafic la spitalul ’’Emilian Coţaga”, pentru restul 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, însă condamnatul Carp Roman *****, din totalul de 160 ore, conform graficului a executat doar 96 ore fiind admise mai multe abateri, în timpul executării.

Luând în considerare faptul că, condamnatul Carp Roman *****, nu se prezintă la organul de probațiune, iar telefonul mobil era deconectat, la 09.11.2021, a efectuat o vizită la domiciliu pe adresa: *****, str. Grinoble 41 ap. 2. Nu a fost posibil de discutat cu nimeni, la fața locului a fost lăsată o citație pentru data de 09.11.2021, însă din motive necunoscute condamnatul Carp Roman *****, nu s-a prezentat la organul de probațiune.

La 10.11.2021, a avut o convorbire telefonică cu cet. Badragan Angela - concubina condamnatul Carp Roman *****. Aceasta a comunicat că, nu mai locuiește împreună cu Carp Roman, cu aproximativ o lună în urmă acesta şi-a luat lucrurile şi a plecat. Unde se află la moment nu cunoaște, careva date de contact nu are.

Pentru identificarea locului aflării condamnatul Carp Roman *****, motivelor eschivării de la executarea pedepsei la 11.11.2021, a fost expediată o citație pe adresa părinților or. Floreşti, str. A. David 9, cu informarea necesității de a se prezenta la Biroul Probațiune Chișinău la 23.11.2021, însă din motive necunoscute condamnatul nu s-a prezentat.

În continuare la 13.01.2022, a avut o discuție telefonică cu cet. Badragan Angela, la care a comunicat că, la 31.12.2021, a fost telefonată de către, Carp Roman *****. În timpul discuției ia comunicat lui Roman că este căutat de către angajații Biroului de probațiune Chișinău, referitor la orele de muncă neremunerată, la ce cet. Carp Roman, a declarat că nu mai dorește să mai execute orele de muncă.

La numeroasele tentative de a face legătura telefonică cu Carp Roman *****, la numărul de telefon 060648862, acest lucru nu a fost posibil pe motiv că, telefonul este deconectat.

La 08.02.2022, fiind verificată baza de date a Administrației naționale a penitenciarelor şi baza de date ACCES, s-a constatat că condamnatul Carp Roman *****, nu se află în custodia statului şi nu a traversat punctele de trecere a frontierei de stat ci se află pe teritoriul Republicii Moldova.

**5.3.** Colegiul mai reține, că condamnatul Carp Roman *****de la începutul termenului de executare 14.06.2021 - până în prezent, fiind îndreptat la obiectul de muncă pentru executarea pedepsei, din totalul de 240 ore, condamnatul Carp Roman *****, a executat 176 ore, încălcând cu bună știință de mai multe ori obligațiile care îi revin, conform prevederilor art. 194 Cod de Executare.

Astfel, contrar criticilor părții recurente, Colegiul penal conchide că, condamnatul Carp Roman *****era obligat de a se prezenta la Biroul de probațiune după devenirea definitivă a hotărârii de condamnare emisă în privința sa, fiindu-i adus la cunoștință de mai multe ori contra semnătură atât angajamentul cât și graficul de executare a pedepsei, fiind în cunoștință că în caz că nu se va prezenta va fi sancționată conform prevederilor legale.

Urmare a celor constatate, instanța de recurs găsește concludent faptul eschivării cu rea voință a condamnatului Carp Roman *****de la executarea pedepsei stabilite, care din momentul intrării în vigoare a sentinței, semnării angajamentului și stabilirii obligațiilor prestării muncii neremunerate în folosul comunității, a executat doar 176 ore din totalul de 240 de ore stabilite, în acest sens instanței de judecată fiindu-i prezentate probele respective în volumul necesar.

Prin urmare din conținutul prevederilor art. 67 alin. (3) Codul penal, precum și normele Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fiind somat despre obligația prezentării la muncă și respectiv despre consecințele absenței nemotivate, care vor fi soldate cu înaintarea de către consilierul de probațiune a unui demers în instanța de judecată privind înlocuirea pedepsei stabilite cu o pedeapsă sub formă de închisoare.

Subsecvent, Colegiul penal atestă că, instanța de fond corect a reținut că, de către Biroul de probațiune au fost întreprinse acțiuni în vederea stabilirii motivului neprezentării condamnatului pentru executarea pedepsei. Condamnatul cunoștea despre faptul că urmează să se prezinte la Biroul de Probațiune pentru a executa pedeapsa aplicată, însă din motive necunoscute nu s-a prezentat, eschivându-și astfel cu rea-voință de la executarea acesteia.

Or, condamnatul Carp Roman *****a acceptat executarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Cu toate acestea, condamnatul nu a respectat obligațiile avute în sarcina sa, lăsându-se astfel să se

înțeleagă că acesta nu a îndreptățit încrederea ce i s-a acordat de către instanța de judecată.

La fel, instanța a luat în calcul atitudinea condamnatului față de pedeapsa aplicată şi încrederea ce i-a fost acordată pentru a se corija, fără executarea de facto a pedepsei închisorii, atitudinea condamnatului față de fapta comisă, pedeapsa stabilită, comportamentul sfidător al acestuia asupra actului de justiție, prin care a neglijat totalmente obligațiile asumate, refuzând să se conformeze hotărârii de condamnare şi să respecte obligațiile impuse, neprezentându-se la consilierul de probațiune, cât și în instanța de judecată.

**5.4.** Astfel Colegiul penal determină, că condamnatul Carp Roman *****s-a eschivat cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată, prin neprezentarea la muncă fără motive întemeiate. Or o asemenea conduită urmează a fi apreciată, ca necorespunzătoare și anume manifestată prin neîndeplinirea obligațiilor care îi revin.

De altfel, probele anexate de către reprezentantul Biroului de probațiune Chișinău și descrise amănunțit supra, dovedesc fără echivoc că, condamnatul a executat doar 176 ore din totalul de 240 de ore stabilite. Mai mult decât atât, contrar prevederilor legale, ultimul nu a informat nici despre o eventuală imposibilitate temporară de a presta munca.

Reticență impune și faptul, că de la data întocmirii graficului stabilit care de asemenea nu a fost executat integral, condamnatul nu s-a adresat la Biroul de Probațiune cu cerere în vederea stabilirii unei modalități de executare în continuare a pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității.

Colegiul penal conchide, că prima instanță a cercetat minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului și a dat apreciere justă acțiunilor întreprinse de Biroul de Probațiune în vederea executării încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din28 mai 2021 în privința lui Carp Roman *****. Astfel, se conchide că conduita ultimului denotă elocvent eschivarea cu rea-voință de la executarea pedepsei, fapt constatat just şi întemeiat de către prima instanță, care în mod corect a considerat necesar înlocuirea pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare, în vederea atingerii scopului acesteia conform prevederilor art. 61 alin. (2) Codul penal şi anume restabilirea echității sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane, precum şi prevenirea cazurilor încălcării de către condamnați a obligațiilor şi interdicțiilor impuse în perioada suspendării executării pedepsei.

Colegiul Penal reține că condamnatul nu se afla la locul indicat de el însuși în calitate de domiciliu al său iar locul aflării sale nu este cunoscut. Acesta nu a părăsit teritoriul R. Moldova, nu se deține în instituțiile penitenciare. Condamnatul cunoaște despre existența pedepsei necesar de a fi executată, conștient nu a

executat deplin pedeapsa și se eschivează de la prezentarea în fața Biroului de probațiune, instanței de judecată deși cunoaște că este căutat. Aceste circumstanțe, în opinia instanței, sunt suficiente pentru a se soluționa demersul formulat nemaifiind necesară efectuarea altor acțiuni în proces întru a se căuta persoane menționată. Este puțin probabil că efectuarea unor alte acțiuni în vederea căutării persoanei respective, în condițiile expuse să determine adoptarea unei alte soluții decît cea care se constată a fi întemeiată pe datele administrate.

Astfel, Colegiul statuează că solicitările invocate în cererea de recurs sunt nefondate și însoțite de argumente declarative, iar temeiuri de casare a încheierii instanței de fond, nu au fost identificate.

**6.** Cu precădere la caz, instanța de recurs precizează că, executarea hotărârilor în materie penală este parte integrantă a procesului judiciar, iar un act executoriu rămas neexecutat face ca justiția să aibă un caracter iluzoriu, formal, care nu poate să asigure atingerea scopului de bază – corectarea și reeducarea condamnatului și restabilirea echității sociale, iar în special, nemijlocit constrângerea prin aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității constă anume în faptul că munca neremunerată poartă un caracter obligatoriu pentru condamnat.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră ca întemeiată soluția instanței de judecată prin care pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 64 ore rămase neexecutate aplicate lui Carp Roman *****prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni nr. 21ji-97 din 28.05. 2021, a fost înlocuită cu 16 ( șaisprezece) zile de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din data reținerii.

**6.1.** Vis a vis de cerința recurentului referitoare la casarea încheierii recurate din motivul necitării în ședința de judecată, Colegiul penal o respinge ca fiind pur declarativă și neîntemeiată, or potrivit materialelor cauzei se atestă că condamnatul Carp Roman *****a fost citat la adresa de domiciliu, ***** str. Grenoble nr. 41 ap. 2 parvenit avizele cu mențiunea „ nereclamat”, totodată potrivit și măsurilor întreprinse de Biroul de probațiune Chișinău, în vederea punerii în executare a încheierii instanței de judecată, condamnatul a semnat angajament; i-au fost aduse la cunoștință drepturile şi obligațiile; a semnat angajament că se obligă să execute pedeapsa şi că îi sunt cunoscute consecințele care pot surveni în cazul eschivării de la executarea orelor de muncă remunerată, însă ne cătând la faptele menționate condamnatul Carp Roman *****, prin acțiunile sale se eschivează cu rea voință de la executarea pedepsei stabilite de către instanța de judecată.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către judecătorul de instrucție, fapt ce nu a dus la atingerea dreptului părților la un proces echitabil, *în sensul că*

*ultimii au avut posibilitatea a apărea în fața instanței de judecată, au putut aduce probe în susținerea poziției sale, instanță a asigurat citarea legală a persoanei condamnatului și biroului de probațiune în ședința de judecată, precum și a examinat cauza în prezența avocatului său, astfel nefiindu-i încălcate drepturile la un proces echitabil.*

Potrivit prevederilor art.319 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei poate avea loc doar dacă părțile sunt legal citate şi procedura de citare este îndeplinită.

Subsidiar la examinarea cauzei Colegiul notează că nu s-a încălcat principiul „accesului la justiție" potrivit căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime; nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție, or drepturile legitime a condamnatului a fost apărate în ședința de judecată de avocat.

Instanța de judecată a întreprins măsurile necesare de asigurare a prezenței condamnatului la ședința de judecată şi audiind opinia participanților la proces, în baza art. 321 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa condamnatei deoarece, ultima se eschivează de a se prezenta în instanță.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul consideră esențial de invocat doctrina penală şi jurisprudența CEDO în acest sens:

Principiul contradictorialității privește mai multe aspecte, printre care şi prezența personală a condamnatului la judecată. În procesele penale, prezența celui trimis în judecată la dezbaterea cauzei este un element esențial al asigurării principiului contradictorialității, al unui proces echitabil, în general.

Curtea Europeană a decis în mod constant în jurisprudența sa, posibilitatea pe care trebuie s-o aibă „acuzatul" de a lua parte la ședința de judecată decurge din obiectul şi scopul ansamblului dispozițiilor art. 6 din Convenție, deoarece lit. c), d) şi e) ale par. 3 ale aceluiași text recunosc „oricărui acuzat" dreptul „de a se apăra el însuși", „de a interoga sau de a face să fie interogați martorii", „de a fi asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba utilizată în ședința de judecată" toate acestea fiind de neconceput fără prezența sa. De aceea, legislatorul este obligat să ia măsuri de „descurajare" a absențelor nejustificate.

Situație specială din punctul de vedere al respectării principiului contradictorialității este aceea a absenței acuzatului de la proces sau, altfel spus, posibilitatea judecării în lipsă a unui acuzat care se sustrage de la judecată, prin raportare la exigențele art. 6 din Convenție. Spre exemplu, pe cazul Mihaes v. Franța (25.05.1998), cu privire la inadmisibilitatea unui recurs în casație pentru motive legate de sustragerea voluntară a reclamantei de la judecată într-o cauză penală, fosta Comisie a considerat că aceasta nu constituie nici o limitare disproporționată a dreptului la un tribunal şi nici a dreptului la un proces echitabil,

deoarece, în speță, reclamanta a refuzat să fie prezentă, în persoană, în fata instanțelor de fond, ceea ce semnifică renunțarea la însuși dreptul de a participa la ședințele de judecată ale jurisdicțiilor care au pronunțat hotărârea. În aceste condiții, Comisia a considerat că reclamanta, prin propria sa voință şi în mod neechivoc, a renunțat la dreptul de a fi ascultată de tribunal şi la dreptul de a se apăra în proces.

În cazul Kattan v. România (21.01.2014), Curtea Europeană a adoptat o decizie de inadmisibilitate, cu respingerea ca vădit nefondată a plângerii privind art. 6 CEDO, întrucât instanța şi-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri pentru a asigura prezența condamnatului în instanță. Prin urmare, Curtea a considerat că reclamantul a contribuit în mare măsură la crearea unei situații, în care în mod rezonabil, a putut prevedea consecințele comportamentului său – examinarea cauzei în lipsa sa.

În ipoteza în care o persoană a avut cunoștință despre desfășurarea judecății şi cu toate acestea nu s-a prezentat în fața instanțelor, este vorba despre o conduită procesuală culpabilă a persoanei.

Posibilitatea soluționării cauzei în lipsa inculpatului/condamnatului este recunoscută şi prin Rezoluția nr. 75 (11) a Consiliului Europei privind criteriile ce trebuie respectate în cazul în care o persoană este judecată în lipsă. Astfel, în criteriul nr. 9 se statuează că persoana condamnată în lipsă ar trebui să aibă dreptul de a judeca din nou dacă dovedește faptul că absența sa de la judecata inițială este datorită unor cauze independente de voința sa şi că nu a avut posibilitatea de a înștiința instanța.

**6.2.** Colegiul Penal reține că nici reglementările internaționale şi nici cele interne nu impun admiterea unei cereri de rejudecare în cazul unei persoane condamnate în lipsă, impunându-se verificarea faptului dacă aceasta s-a sustras sau nu de la judecată. A interpreta altfel dispozițiile legale ar însemna a recompensa sustragerea de la soluționarea cauzei şi a da posibilitatea condamnatului să se prevaleze de propria sa culpa, legitimând astfel un abuz de drept procesual.

De asemenea, se atenționează asupra faptului că de la regula prezenței condamnatei la soluționarea cauzei se admit şi excepții, atunci când asigurarea acestei condiții ar conduce la amânarea nejustificată a procedurii, mai ales dacă condamnatul are o culpa în absența sa.

Raportând cele menționate la cazul supus examinării, Colegiul remarcă faptul că condamnatul avea cunoștință de derularea procesului penal care o privea, instanța a asigurat citarea pentru prezența lui la ședința de judecată şi ca urmare aceasta a avut posibilitatea să-şi exercite dreptul la apărare. Mai mult ca atât, condamnatul a fost reprezentat de către un apărător în instanța de judecată.

Astfel, Colegiul respinge alegațiile recurentului referitoare la nerespectarea procedurii citării legale, or la judecarea cauzei au fost respectate prevederile legale

ce ține de citarea legală a participanților la proces, fiind respectată procedura de examinare a unei cauze penale, în așa mod, încât fiind oferit dreptul părților la un proces echitabil și dreptul de a-și susține poziția. Astfel, Carp Roman *****, a avut posibilitatea de a prezenta probe în susținerea poziției sale, de a solicita audierea unor martori, de a înainta obiecții și de a face uz de toate celelalte drepturi garantate de art.6 din Convenție, inclusiv de dreptul de a se expune asupra circumstanțelor cauzei.

**6.3.** Astfel, argumentele instanței de fond la adoptarea soluției în cauză, în virtutea corectitudinii lor şi pentru a evita repetări inutile sunt acceptate şi de instanța de recurs, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994*, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În situația în care instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis contra Spaniei, Hei le contra Finlandei*)

Colegiul penal menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză şi sinteză a actelor şi lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu şi sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, aşa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

**6.4.** Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului Carp Roman *****şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei stabilite prin sentință, motiv pentru care recursul înaintat urmează a fi respins ca nefondat.

În prezența circumstanțelor sus-enunțate, Colegiul penal statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerent din care recursul declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, considerent din care recursul declarat de condamnatul, urmează a fi respins ca nefondat.

**7.** Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

**8.** În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

***D E C I D E:***

*Recursul declarat de avocatul Asandei Dorin în interesele condamnatului Carp Roman *****, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 27 septembrie 2023* potrivit căreia demersul Inspectoratului Național de Probațiune cu privire la înlocuirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului **Carp Roman *****a fost admis, *se respinge ca fiind nefondată, menținând această încheiere fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

***Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu***

***Judecător:*** ***Silvia Gîrbu***

***Judecător:*** ***Stelian Teleucă***

*„În conformitate cu prevederile alin.8 art.339 CPP al RM, dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea, în locul lui semnează preşedintele şedinţei.*

*În legătură cu demisia judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Silvia Gîrbu și Stelian Teleucă începînd cu 08.05.2024 în locul lor semnează preşedintele şedinţei, judecătorul Oxana Robu”.*

***Preşedintele şedinţei, judecător:*** ***Oxana Robu***